

obzornik

glasilo delovne skupnosti

OB ZAKLJUČNEM RACUNU ZA LETO 1972

Uspešno gospodarjenje v lanskem letu

PROIZVODNJA NARASLA ZA 53 ODSOTKOV. PRODAJA VEČJA ZA 28 ODSOTKOV. IZVOZ PA ZA 15 ODSOTKOV. ZALOGE SO NA RAVNI POTREB OBSEGA PRIZVODNJE. OSEBNI DOHODKI NA ZAPOSLENEGA SO DOSEGLI 1.823 DINARJEV. RENTABILNOST, EKONOMICNOST IN PRODUKTIVNOST STALNO NARAŠČAJO.

Pregled gospodarjenja na osnovi zaključnega računa za l. 1972 kaže dosežene rezultate po posameznih kategorijah gospodarskega procesa v primerjavi z doseženimi rezultati v letu 1971.

PROIZVODNJA

Proizvodnja je bila v letu 1972 v primeri z obsegom proizvodnje v letu 1971 višja za 53%, medtem ko je bila glede na plan za leto 1972 višja za 17%. Vrednost proizvodnje je 280.784.000 dinarjev in se je povečala predvsem zaradi hitrega povečanja proizvodnje pohištvenih izdelkov. Od celotne proizvodnje odpade 84,2% na finalno predelavo, medtem ko je delež primarne predelave 15,8% in je pod ravni iz l. 1971.

Planiranega obsega proizvodnje ni dosegla le Tovarna lesnih izdelkov Stari trg, vendar je vzrok za to objektivni, ker ni bilo mogoče trojzmenko delo na žagalnici. Temu je vzrok pomanjkanje delovne sile, kar končno vpliva na nižji obseg proizvodnje žagalnice za 19 odstotkov.

Priprave novega proizvodnega programa sestavljenega pohištva v Tovarni pohištva Cerknica je omogočilo intenzivno izkoriščanje kapacitet na osnovnih velikoserijskih proizvodnjah. Učinki tega so jasni in se kažejo v povečanem obsegu proizvodnje za 79 odstotkov. Če omenimo, da število zaposlenih v tej enoti ni večje, potem ugotavljamo, da je k povečanju obsega proizvodnje prispevala tudi povečana storilnost. Kooperacijsko sodelovanje med enotami in zunanjimi partnerji je še povečalo rast proizvodnje. Tako smo v letu 1972 navezali kooperacijske odnose z Novo opremo iz Izole za proizvodnjo jedilnice Living. Za proizvodnjo tapetniške dejavnosti je organizirano kooperacijsko sodelovanje s podjetjem OLES iz Postojne. Prav gotovo bo v prihodnjem procesu kooperacijsko sodelovanje doseglo še večjo veljavo.

Iz vsebine:

KAKO IZPLACUJEMO OSEBNE DOHODKE — NOVI STANOVANJSKI PRAVILNIK — TEŽAVE Z NABAVO SUROVIN — LETOSNJE MOŽNOSTI ZA IZVOZ — ČESTITAMO DELOVNIH ŽENAM — STANOVANJA, STANOVANJA... — SPORTNE IN DRUGE NOVICE.

V Tovarni pohištva Martinjak je v letu 1972 proizvodni program glede na prejšnja obdobja bistveno zožen, kar je omogočilo ugodno proizvodnjo. V tapetniški dejavnosti smo proizvajali sedežni garnituri Sabina in Constanca, ki sta na trgu iskani, vendar s staljša rentabilnosti cen ne ustrežata našim zahtevam. Prav zato bomo v letu 1973 z novimi izdelki tapetniške dejavnosti dosegli ugodnejšo rentabilnost te proizvodnje.

Proizvodnja kuhinjskega pohištva je bila v okviru planskih predvidevanj.

Kljub temu, da smo dosegli obseg proizvodnje nad planskimi zahtevami, smo se v letu 1972 srečali s težavami, ki so ovirale nemoteno proizvodnjo. Pri tem moramo omeniti restrikcije uvoza ivernih plošč (standardnih in oplemenitenih) in pomanjkanje kvalitetnega repromateriala, pa še nelikvidnost gospodarjenja, ki je delno ovirala promptna plačila kupcem, kar je bil temeljni pogoj za dobavo blaga.

Predvsem so se v zadnjem obdobju leta 1972 pojavile težave zaradi nabave bukovega žagane- ga lesa, ker so se domači proizvajalci zaradi izredno ugodne konjunkturo in višjih cen v izvozu preusmerili v izvoz.

PRODAJA

Planirani obseg prodaje za leto 1972 smo realizirali z indeksom 114, medtem ko je obseg prodaje v letu 1972 v primerjavi z istim obdobjem leta 1971 dosežen z indeksom 128. Ta indeks je nižji od indeksa doseženega obsega proizvodnje, kar je rezultat razprodaje zalog ob koncu leta 1971, medtem ko je bila v letu 1972 na področju prodaje dosežena določena kontinuiteta.

Realizacija na domačem trgu se je v letu 1972 v primerjavi z letom 1971 povečala za indeks 137, medtem ko enaka primerjava za izvoz kaže povečanje za indeks 15. V realiziranem izvozu znaša delež primarnih izdelkov le 3,5 odstotka.

Za leto 1972 je bila v prodaji finalnih izdelkov na domačem trgu značilna ugodna stopnja konjunkturo. V začetku leta so bili iskani omara sto pohištvo in cenejši tapetniški izdelki.

Poleg ugodne tržne konjunkturo je na uspešen plama vplivala tudi solidna izbira proizvodnega programa sestavljenega pohištva BARBARA, ki jo je tržišče sprejelo v sorazmerno kratkem času. Prodaja tega programa je bila solidna kljub pomanjkljivostim

(desortacija v začetku leta, poslabšanje kvalitete).

Tudi jedilnica LIVING je v letu 1972 dosegla soliden plama in se povpraševanje po tem izdelku ne zmanjšuje.

Sedežni tapetniški garnituri SABINA in CONSTANCA sta šli dobro v prodajo, saj je povpraševanje presegalo proizvodne zmogljivosti. Ocenjujemo, da je tako ugodno povpraševanje predvsem zaradi nizke cene SABINE, ki zadovoljuje širši krog kupcev.

Prodaja stolov je bila ugodna, vendar pa z vidika prodajnih cen (te so zamrznjene na najnižji ravni) in povečanje cen surovin ti izdelki iz dneva v dan postajajo proizvodno manj zanimivi.

Plasma kuhinjskega pohištva je bil v letu 1972 na 25 odstotkov večji od prodaje v l. 1971. Stagnacija v prodaji kuhinjskega pohištva se je kazala v drugem tromesečju, kar je bil rezultat slabše konjunkturo in ukinitve proizvodnje VEGA-55, ki je bila na tržišču ustaljena in po ceni nižja

v primerjavi z VEGO-60. Prodaja kuhinjskih elementov teče predvsem v Sloveniji in v glavnih središčih ostalih republik. Zato je nujno, da se prodaja kuhinj v letu 1973 razširi tudi na ostala področja. Sedaj imamo na voljo kuhinjske elemente VEGA-60 v treh barvah, vendar je čutili potrebo po proizvodnji nove kuhinje.

Kakšna je bila prodaja pohištva po republikah, nam kaže naslednja tabela:

Republika	v odstotkih	
	1971	1972
Slovenija	46,7	46,3
Hrvatska	22,0	22,5
Srbija	19,9	20,1
BiH	6,7	6,1
Makedonija (Crna gora)	4,7	5,0
SKUPAJ:	100,0	100,0

Iz te tabele lahko ugotovimo, da smo v letu 1972 razširili prodajo v ostalih republikah. Vsekakor bi bil uspeh še večji, če bi bi-

lo rešeno vprašnje potrošniških posojil, katerih Brest nima dovolj. Kupci predvsem s področja Srbije in Bosne postavljajo za osnovo prodaje zagotovitev potrošniških posojil. S tako politiko se enotni trg zapira v ožja območja in ne daje enakih možnosti vsem proizvajalcem.

IZVOZ

Izvoz je bil v letu 1972 kljub vsem težavam zadovoljiv. V prvih devetih mesecih leta 1972 je izvoz obsegal 7,1 odstotka celotnega izvoza slovenske lesne industrije. Delež primarnih izdelkov znaša le 3,5 odstotka, kar praktično pomeni, da je izvoz usmerjen na finalne izdelke.

Ugotoviti moramo, da sedanji program furniranega pohištva po ceni ne ustreza zahodnoevropskemu trgu, kjer so cene za 40 do 50 odstotkov nižje. Izvoz tega pohištva je usmerjen na vzhod, ki tudi v prihodnje kaže na ugodne možnosti za plasma.

(Konec na 2. strani)

*Vsem delovnim ženam
iskrene čestitke ob njihovem prazniku!*

Ena izmed izvedb Barbare

Uspešno gospodarjenje v preteklem letu

Nadaljevanje s 1. strani

Poleg glasbenih omaričaric za Združene države Amerike in Zahodno Evropo izvažamo masivne izdelke in stole K-33, po katerih povpraševanje stalno narašča.

Nastopi na sejmišnih in razstavih v tujini naj bi zagotovili večje izvozne zmogljivosti in nove kupce.

V letu 1972 je bila posvečena večja pozornost analizi vzhodnoevropskega trga, na katerem se odpirajo večje možnosti za plasma furniranega, tapetniškega in kuhinjskega pohištva.

Izvoz je v letu 1972 znašal 5.890.746 dolarjev.

narasli za okrog 12 odstotkov. Za ilustracijo navajamo, da znaša povprečni osebni dohodek v lesni industriji Slovenije 1.674 din. Stroški življenjskih potrebščin slovenske štiričlanske družine pa so v tem obdobju narasli za 17,2%. To pomeni, da so realni osebni dohodki na Brestu narasli za 20,8 odstotka, kar je visoko nad republiškim povprečjem naploha.

Doseženi rezultati so ugodni, vendar istočasno obvezujejo k novim naporom za doseganje ugodnih rezultatov prihodnjega gospodarjenja.

B. Mišič

FINANCE

Za zagotovitev nemotenega reprodukcijskega procesa podjetja so nujno potrebna obratna sredstva, ki jih sestavljajo surovine in material, nedokončana proizvodnja in polproizvodi, gotovi izdelki, terjatve do kupcev, dobavitelji, denarna sredstva na žiro računu in v blagajni ter del razmejitvev. Za financiranje obratnih sredstev se uporabljajo lastna in kreditna namenska sredstva. Splošne težnje družbeno-ekonomske politike nalagajo podjetjem čim višji delež lastnih virov za pokrivanje obratnih sredstev, za kar je izdanih nekaj zakonskih določil.

Za leto 1972 je bila značilna splošna nelikvidnost gospodarstva, tako da je imelo podjetje težave z zagotovitvijo nemotenega reprodukcijskega toka.

Primerjava zalog obratnih sredstev po stanju 31. 12. 1971 in 1972 nam pokaže večje zaloge v letu 1972, vendar moramo takoj opozoriti, da je to povečanje pod ravni povečanja obsega proizvodnje. Ta ugotovitev pove, da so zaloge v relativnih deležih primerjalno z letom 1971 racionalizirane in ugodnejše.

Največji porast zalog se kaže pri gotovih izdelkih, kar je posledica izredno visokega povečanja proizvodnje, tako da znesek gotovih izdelkov predstavlja proizvodnjo enega meseca in 24 dni. Zaloge gotovih izdelkov so kurantne, ker smo v letu 1972 odprodali zaloge starega programa, ki so bremenile obratna sredstva.

Gibanje osebnih dohodkov

Enota	1971	1972 s PU	1972 brez PU	indeksi 4 : 2	3 : 2
TP CERKNICA	1.240	1.698	1.648	133	137
TP MARTINJAK	1.159	1.637	1.637	141	141
TLI STARI TRG	1.289	1.713	1.594	124	133
TP STARI TRG	1.345	1.799	1.676	125	134
IVERKA	1.499	2.095	1.954	130	140
SKUPNE SLUŽBE	2.033	2.753	2.610	128	135
Poprečno podjetje	1.323	1.823	1.756	133	138

Omeniti moramo, da so osebni dohodki na Brestu v letu 1972 dosegli že sam vrh slovenske lesne industrije in da je tempo rasti bil deloma prehitel, saj so povprečni osebni dohodki na zaposlenega v lesni industriji Slovenije

Dejansko to ni kontrola, temveč izvajanje družbeno določenih in samoupravno sprejetih norm. Sem pristaš ureditve višine oseb. dohodkov v okviru poslovnih enot po načelih družbenega spoznanja, s čimer bi odpravili se-

ODLOČNA ZAHTEVA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU SLOVENIJE

Preprečiti stihijo na področju cen

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je 6. februarja letos na pobudo več organizacij in organov sindikata razpravljalo o razmerah, ki so nastale zaradi že znanih ali najavljenih ukrepov na področju cen, ker posredno ali neposredno zadevajo življenjski standard delavcev.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je ugotovilo:

Družba kot celota, delovni kolektivi in vsi delovni ljudje so z veliko vneto in zaupanjem sprejeli ukrepe, ki naj zagotovijo bolj stabilna družbeno-ekonomska gibanja. Zlasti ukrepe, ki so bili sprejeti za odpravo nelikvidnosti, saj so v delovnih kolektivih povečali zaupanje delavcev, da bomo odločneje odpravljali dosedanje napake.

Po sprejetju samoupravnih sporazumov je gibanje osebnih dohodkov v skladu z ekonomsko politiko. Zaskrbljujoča pa je ugotovitev, da so v zadnjem času vse pogostejši ukrepi nekaterih delovnih kolektivov in družbenopolitičnih skupnosti, ki vidijo edini izhod iz svojih posamičnih težav v dviganju cen, v dodatnem obdavčevanju posameznih proizvodov in podobnem. Smatramo, da morajo biti ukrepi za doseganje stabilizacije usklajeni in javno dogovorjeni. Pri vseh ukrepih je treba nujno računati z vsemi možnimi posledicami.

Predsedstvo republiškega odbora se pridružuje opozorilu, ki so bila izrečena na seji biroja ZKJ in predsedstva SFRJ in ki ugotavljajo resnično nevarnost takega enostranskega ukrepanja. Zato poziva organizacije in organe sindikata, da se na področju

svojega delovanja zavzamejo za preprečevanje stihije v ukrepih delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti, storilo pa bo to tudi samo na ravni SR Slovenije in zveze.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Sloven. poziva skupščinske organe, gospodarsko zbornico SRS in izvršni svet skupščine SRS, naj v okvirih svoje pristojnosti zastavijo odločne sistemske in druge ukrepe, da se prepreči stihija, ki lahko resno ogrozi osnovni smoter stabilizacijskih ukrepov.

USPEŠEN IZPIT PRIPRAVNICOV

V Tovarni pohištva Cerknica so 20. februarja uspešno opravili izpit po pripravniški dobi naslednji tehniki:

Bojan Petrič, Miran Petan, Jože Korošec, Franc Korošec.

Člani komisije so si bili edini, da so omenjeni pripravniki uspešno opravili pripravniško dobo in si tako pridobili delovne izkušnje za samostojno delo.

Kako izplačujemo osebne dohodke?

Naš cilj je pravočasno in natančno informirati delovno skupnost. Dileme in natolcevanja morajo postati preteklost, saj s pravišnim, pravočasnim in natančnim informiranjem zagotavljamo aktivno sodelovanje delavcev pri oblikovanju gospodarjenja podjetja.

Mislim, da se nekateri nesporezumi še vedno pojavljajo ob osebnih dohodkih v skupnih strokovnih službah.

Brest ima kot podpisnik samoupravnega sporazuma lesne industrije Slovenije možnost za izplačilo povprečnega osebnega dohodka le do določene višine. Za izplačila nad to omejitvijo so določene sankcije in obdavčitev presežka osebnih dohodkov.

V samoupravnem sporazumu o oblikovanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov Bresta ni vgrajenega stabilizatorja, ki bi omejeval višino osebnih dohodkov poslovnih enot v skladu z načeli družbenega spoznanja. Prav zato smo s planskimi načeli v letih 1972 in 1973 skušali zagotoviti nagrajevanje po uspešnosti dela po poslovnih enotah v okviru dovoljenih družbenih sporazumov in norm. Od tod izhaja kontrola osebnih dohodkov vseh poslovnih enot (torej tudi SKS).

danje nesporazume, ki so posledica ozkih in enostranskih pogledov.

Kako so se gibale vrednosti točk po poslovnih enotah, kaže naslednja tabela:

DEJANSKA IZPLAČANA VREDNOST TOČKE ZA LETO 1972

Mesec	TP Cerknica režija	TP Cerknica izdel.	TP Martinjak režija	TP Martinjak izdel.	TLI Stari trg režija	TLI Stari trg izdel.	TP Stari trg režija	TP Stari trg izdel.	TIP Cerknica režija	TIP Cerknica izdel.	režija SKS	izdel. SKS	SKS ponder
I.	3,05	3,05	3,04	3,04	3,21	3,21	—	—	3,09	3,09	3,08	3,08	
II.	3,18	3,18	2,99	2,99	2,76	2,63	2,61	2,79	2,49	2,49	2,56	2,56	
III.	2,66	2,66	2,74	2,80	2,86	2,67	2,68	2,76	2,74	2,54	2,60	2,60	
IV.	2,78	2,78	2,70	2,80	2,78	2,76	2,68	2,62	2,82	2,91	2,75	2,75	
V.	2,87	2,87	2,46	2,70	2,47	2,71	2,66	2,68	2,85	2,68	2,62	2,59	
VI.	2,89	2,89	2,85	3,10	2,67	2,86	2,85	2,94	2,83	2,91	2,85	2,85	
Popr.	2,80	2,80	2,69	2,85	2,70	2,75	2,72	2,75	2,81	2,76	2,71	2,70	2,75
VII.	2,90	2,90	2,77	3,10	2,66	2,82	2,80	2,84	2,79	2,82	2,79	2,73	
VIII.	2,98	2,98	2,60	2,95	2,91	2,90	2,82	2,83	3,04	2,91	2,90	2,90	
IX.	2,97	2,97	2,69	2,88	2,84	2,95	2,95	2,90	2,92	2,96	2,90	2,90	
III-IX	2,86	2,86	2,69	2,90	2,74	2,81	2,78	2,80	2,86	2,82	2,77	2,76	2,79
X.	2,90	2,90	3,05	3,00	2,90	2,98	2,90	3,11	2,90	2,91	2,90	2,90	
XI.	2,87	2,87	3,03	3,04	3,03	2,95	2,88	3,14	2,69	2,81	2,87	2,87	
XII.	2,94	2,94	2,92	3,00	3,03	3,02	2,99	3,15	2,90	2,90	2,94	2,81	
Popr.	2,88	2,88	2,78	2,94	2,82	2,86	2,82	2,90	2,85	2,84	2,84	2,79	2,84

Razpredelnica pove, da se od zastavljenih ciljev primerjalno po poslovnih enotah nismo oddaljili. Zato moramo sedanje nesporazume odpraviti z objektivnim informiranjem.

Delavska kontrola (ta mora zajemati tudi to področje) ni samo trenutna politična akcija, temveč je oblika neposrednega vpliva proizvajalcev na gospodarjenje. Delavska kontrola ima svoj cilj,

Ekonomski slovarček

V vsakdanjem življenju se srečujemo z mnogimi izrazi, ki si jih včasih ne znamo razložiti. Radi bi preprosto opisali te izraze, da bi jih slehernemu proizvajalcu čim bolj približali.

AKTIVA ta izraz uporabljamo v bilancah in zaključnih računih, predstavlja celotno imetje in vse terjatve določenega podjetja, s katerimi razpolaga in jo uporablja za ekonomske aktivnosti in zadovoljevanje svojih potreb oziroma potreb svojih delavcev.

BILANCA je odnos dveh ekonomskih velikosti, izraženih v denarnih vrednostih zaradi pregleda, merjenja, primerjanja in prikazovanja odločitev. Kadar je leva stran bilance (aktiva) enaka desni strani bilance (pasiva), je bilanca uravnovešena. Če je močnejša aktivna stran bilance, potem je pozitivna, če pa prevladuje pasivna stran bilance, je negativna.

DEVALVACIJA je sprememba odnosa določene valute do drugih valut ali do zlata (na primer devalvacija dinarja). Devalvacija nastaja najpogostejše zaradi inflacije, lahko pa nastane tudi zaradi določenih gospodarskih ukrepov; na primer: izboljšanje plačilne bilance, pospešitev izvoza, izboljšanje narodnega gospodarstva v primeri s tujimi in podobno.

Mednarodni denarni sklad daje soglasje za spremembo valute (devalvacijo), ki ni večja od 10 odstotkov. Če je ta odstotek večji, je potrebno posebno soglasje omenjenega sklada. Kadar dežela razvrednoti valuto brez posebne soglasja Mednarodnega denarnega sklada za več kot 10 odstotkov, potem ta dežela izgubi pravico najemanja kreditov pri tem skladu.

Se to: želeli bi čimveč vaših vprašanj, da bi lahko pravočasno pripravili ustrezne odgovore.

B. Mišič

Novi stanovanjski pravilnik

Na pretekli seji je centralni delavski svet sprejel pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil.

Pravilnik ureja trenutno zelo pomembno področje in sicer tako, da bo olajšano delo odločujočim organom upravljanja, da se bo vsaj zmanjšalo število očitkov zoper člane teh organov, češ, da so bili pri svojem odločanju nepravični in neobjektivni.

Osnovna načela, iz katerih izhaja pravilnik, so:

— da je treba za uporabo stanovanjskih sredstev pomagati predvsem pri reševanju kadrovskih potreb podjetja,

— da je treba pri dodeljevanju

stanovanj in stanovanjskih posojil upoštevati materialno stanje in socialne razmere prosilcev,

— da je treba z razpoložljivimi stanovanjskimi sredstvi gospodariti tako, da se z njimi reši čimprej in čimveč stanovanjskih potreb,

— da naj bo razdeljevanje sredstev za stanovanjsko gradnjo tako, da bo pri članeh delovne skupnosti vzbudilo zanimanje za varčevanje in za prispevanje lastnih sredstev.

Javna razprava o vsebini pravilnika je bila nenavadno živa, kar priča o pomembnosti zadev, ki jih ureja novi splošni akt. Največ pripomb je bilo na ureditev

člena, ki govori o izjemah pri dodeljevanju stanovanj in posojil ter o ureditvi prehodnih vprašanj.

Po javni razpravi dajejo poslovne enote vtis, da so z novim splošnim aktom zadovoljne in da ga v pretežnem delu podpirajo. Žal bomo napake, ki se bodo zaradi prejšnjega avtomatizma gotovo pojavile, opazili šele pri neposredni uporabi.

Odgovorne službe že pripravljajo dokončno sprejeto besedilo pravilnika, a ga bodo v zadostnem številu dobile vse poslovne enote, kajti bliža se čas za dodeljevanje kreditov.

Z. Zabukovec

PRODAJA V LETU 1972 IN IZGLEDI ZA 1973

Lanski uspehi-obveznost za letos

Z rezultati prodaje v letu 1972 smo v glavnem lahko zadovoljni, čeprav je bilo na tržišču precej nihanj med poprečjem v prvem polletju in dokaj veliko konjunkturo v drugem polletju. Ker je bilo podobno tudi v prodaji za izvoz, je bilo treba vložiti mnogo truda v proizvodnji, pa tudi v prodaji, da smo pravočasno in v celoti izpolnili vse obveznosti.

V celoti smo planirani obseg prodaje za leto 1972 presegli za 14 odstotkov, kar je glede na čedalje manjši delež primarne proizvodnje v prodaji zelo ugodno.

Novi program Barbara in občasno dopolnjevanje le-tega nas je uvrstilo med večje proizvajalce pohištva na domačem trgu. Istočasno ugotavljamo, da so takšni programi prodajno zanimivi le, če so vedno na zalogi vsi elementi. Vsaka desortiranost, pa čeprav za kratko obdobje, se na tržišču kaže v negativno vpliva na trg in potrošnike, končno pa tudi na uspeh realizacije.

Prav tako si plasma pohištva ni mogoče zagotoviti v realnih okoliščinah, če ne moremo nuditi tako i-

menovanega srednjega in drobnega pohištva, kot so jedilnice, klubske garniture, sedežne garniture z ležišči in brez njih, stoli, ličnih modelov in izvedb in podobno.

Lahko ugotovim, da smo glavnino omenjenega tržišča nudili, poleg tega pa moram poudariti tudi velik delež realizacije kuhinj v našem prodajnem programu. Mislim, da imamo s takšnim programom vse več zagotovil, da bo tudi v letu 1973 Brestovo pohištvo obdržalo svoj sloves in bo prodalo v sleherni stanovanje ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Jugoslaviji.

Začetek leta 1973 nas je v prodaji opozoril, da za dober plasma pohištva ni zadostna samo dobra obdelava tržišča in kvaliteta, temveč je pohištvo ena izmed tistih dobrin, ki jih večina potrošnikov lahko kupi le na kredit.

Mislil in tudi trdim, da je del konjunkturalne odvisen od urejenosti predpisov in seveda tudi od sredstev, namenjenih za potrošniške kredite. Predvsem je težko voditi enotno prodajno politiko

na področju drugih republik, kjer je oskrba s potrošniškimi krediti. Osnovni pogoj za uspešno prodajo.

V letu 1973 pričakujemo novi veliki porast prodaje na domačem trgu v vrednosti okrog 200 milijonov dinarjev.

Ker se zavedamo vse ostreje konkurence na tržišču, kar zadeva kvaliteto in cene, pospešeno obdelujemo celotno jugoslovansko tržišče, prek naših predstavnikov pa tudi individualno. Angažirana je celotna prodajna služba, saj je naloga vsakega referenta in šefa aktivna obdelava kupcev in tržišča nasploh.

F. Turk

Program Barbara — temelj uspešne prodaje

Težave z nabavo surovin

Oskrba naših poslovnih enot s surovinami je v zadnjem času vse bolj težavna, zato bi rad prikazal nekatere probleme, s katerimi se ubadamo.

Zaradi lažjega razumevanja bom surovine razdelil v tri glavne skupine: hlodovina, prostorninski les in žagani les.

Hlodovina: Glavni dobavitelj je področje Gozdno gospodarstvo. Za preteklo leto se sicer ne moremo pritoževati nad količinsko dobavo, saj je bil naš žagarski obrat vse leto ustrezno oskrbovan. Pri tem pa moramo takoj pripomniti, da do večjih zalog hlodovine ni prišlo le po zaslugi dobavitelja, temveč tudi zaradi manjše porabe, saj se je v primerjavi z letom 1971 znižala za 19 odstotkov. Za nas trenutno nastaja večja težava v neskladju cen med hlodovino in žaganim lesom ter v upadanju kvalitete pri oblovi, kar dokazujejo naslednji podatki:

Leto	Poprečna nab. cena		Popr. do-sežena cena	
	jelove hlodovine din/m ³	Index	jel. žag. lesa na DT din/m ³	Index
1970	307	100	723	100
1971	334	111	809	112
1972	343	114	739	102

Leto 1970 je vzeto za primerjavo zato, ker je bila v drugi polovici tega leta zamrznitev cen vseh gozdnih in lesnih sortimentov. Ta zamrznitev velja še danes, vendar, kot kaže tabela, ne velja za vse enako. V letu 1971 vidimo sicer enako porast cen žaganega lesa kot hlodovine. Vendar je porast cene žaganega lesa pripisovati prodaji večjih količin lesa boljših kvalit, ki je bil na zalogi še od leta 1970.

V letu 1972 pa se je to stanje popolnoma izravnalo in je zato podatek realen.

Razmerje med cenami hlodovine in žaganega lesa je bilo naslednje:

— leto zamrznitve cen 1:2,39
v letu 1972 1:2,15

Ta podatek kaže padec kvalitete hlodovine, kar nastaja zaradi izbiranja boljših kvaliteten razredov za nekontrolirani razrez v zasebnem sektorju in morda nekoliko slabših sečišč ter izredno slabe izdelave v družbenem sektorju.

Vse to negativno vpliva na uspeh žagarske proizvodnje, ki se je ob teh dejavnostih znašla na robu rentabilnosti.

Prostorninski les

Tudi pri nabavi prostorninskega lesa nastajajo v zadnjem času vedno nove težave. Naj naštejemo samo nekaj najvažnejših: Poraba iz leta v leto narašča. Zato je potrebno čedalje bolj posegati na bolj oddaljena področja, pri tem pa se povečujejo prevozni stroški in končna nabavna cena. Poleg tega skokovito naraščajo transportni stroški, medtem, ko so bile cene ivernih plošč zamrznjene več kot dve le-

ti. Zaradi neusklajenosti cen nastaja tudi pri teh sortimentih vse bolj pogosta preklasifikacija v višje vrednotene vrste lesa, da bi tako dosegli čim višjo poprečno ceno. Do tega prihaja zaradi izrednega povpraševanja za vse vrste gozdnih sortimentov in je posledica izrednega povečevanja kapacitet v papirni industriji in izdelavi ivernih plošč. Preteklo leto so skoraj vsem dobaviteljem celuloze mehkih listavcev povzročile večje težave poplave, ki so onemogočale posek ali pa spravilo zaradi neuporabnih cest.

Velike težave nam povzroča sunkovita dobava, kar velja zlasti za bukova drva. Vendar nam gozdna gospodarstva ne morejo zagotoviti enakomerne dobave, delno zaradi vezave na ostale faze izdelave in spravila, delno pa zaradi vremenskih nevarnosti. Nam pa taka dobava povzroča izredne težave z delovno silo, s skladiščnimi prostori in s čezmerno vezavo obratnih sredstev.

Žagan les: Te surovine predstavlja predvsem bukov žagan les, zato se omejujem le na to vrsto lesa.

Večkrat nastajajo večje težave zaradi nenadnih sprememb v proizvodnem programu. Prejšnja leta smo take spremembe laže premagovali, ker je bila ponudba večja. V zadnjem času pa nihče več ne žaga na zalogo, temveč odpremlja sveže blago, zato mora biti vsako naročilo izdano pravočasno, da bi si zagotovili potrebni čas za sušenje.

Velikega pomena za nabavno službo je tudi izredna rast porabe lesa v naših predelovalnih

obratih. To je videti iz naslednjega prikaza:

Nakup bukovega žaganega lesa:		
	m ³	index
v letu 1971	4.455	100
v letu 1972	8.934	200
ocena nakupa:		
v letu 1973	12.500	282

Pri tako naglem porastu porabe je treba nenehno iskati nove vire, kar pa je sedaj izredno težko. Glavne težave pa so pri nabavi žaganega lesa prav takšne kot pri ostalih skupinah lesov: neusklajenost med cenami na zunanem in domačem trgu, le da so pri tej vrsti lesa razlike večje kot pri ostalih sortimentih.

Posledica tega je, da izvažajo toliko žaganega lesa kot še nikoli prej, medtem ko predelovalna industrija nima možnosti za oskrbo z osnovno surovino, kar je osnovni pogoj za nemoteno obratovanje.

Nekatera podjetja sicer poizkušajo les dobiti za vsako ceno in brezglavo preplačujejo, tako pa rušijo vse ukrepe, ki težijo k stabilizaciji.

Vsekakor je za ureditev te nemogoče situacije potrebna pomoč pristojnih družbenih organov, če hočemo zagotoviti ustrezno izkoriščanje sedanjih kapacitet in zaposlitev razpoložljive delovne sile. To pa bo mogoče le, če ne bomo v tolikšni meri stimulirali izvoza surovin, temveč izvoz gotovih izdelkov, pri čemer lahko vrednotimo tudi svoje vloženo delo.

A. Hiti

Letošnje možnosti za izvoz

V letu 1972 je Brestov izvoz vrednostno znašal 5.700.000 dolarjev, kar nas še naprej uvršča med največje jugoslovanske izvoznike pohištva.

Tudi v letu 1973 bomo intenzivno obdelovali tuja tržišča, tako da bi izvoz še povečali, čeprav je iz leta v leto pohištvo čedalje težje izvažati.

Ugotavljamo namreč, da tržišče v zahodni Evropi kupuje v Jugoslaviji v glavnem masivno kosovno in sedežno pohištvo, seveda izdelano iz kvalitetnega hrasta, manj pa iz drugih vrst lesa. Mi se v takšne posle ne moremo spuščati, ker nimamo zagotovitvenih osnovnih surovin, zato smo naš program masivnega pohištva zasnovali v glavnem na osnovi bukovine. Tudi pri nabavi takšne surovine je čedalje več težav, vendar lahko rečemo, da imamo že zaključenih poslov za masivno pohištvo za okrog 3 milijone dolarjev, seveda vse na konvertibilna tržišča.

Naš program furnirnega pohištva je sicer kvalitetno prav takšen kot ostalo evropsko pohištvo, vendar zaradi zelo visokih cen materialov, ki jih vgrajuje-

mo v naše pohištvo, nismo konkurenčni, saj so cene takšnega pohištva na zahodu (Nemčija, Belgija, Francija) za 30 do 40 odstotkov nižje. Seveda še vedno nismo pustili stvari obdelanih, še vedno sodelujemo na vseh pomembnejših razstavah in sejnih z namenom prilagoditi naš program pogojem v teh deželah.

Vsekakor smo se medtem preusmerili na nekatera vzhodna tržišča in sicer v Sovjetsko zvezo, Vzhodno Nemčijo, Madžarsko, Čehoslovaško in Poljsko, ker smo se uspeli prilagoditi pogojem v teh deželah. Seveda ima tudi plasma pohištva na vzhod svoje slabosti, saj je vsaka prodaja vezana na meddržavne kontingente ali pa na tako imenovane vezane posle, ki pa so žal vedno nestabilni glede količin in njih rokov.

Kljub temu ocenjujemo, da perspektive za realizacijo postavljenih izvoznih nalog so, čeprav bo potrebno še mnogo poslovnih stikov in dogovorov.

Vsekakor vas bomo v eni izmed prihodnjih števil Obzornika seznanili s konkretnimi zaključki v številkah.

F. TURK

16. februarja je bila v Brestovem Salonu pohištva v Cerknici skromna slovesnost. Srečnim nagradjenkam so predstavniki Bresta izročili nagrade. — Kuhinje VEGA-60 so romale k Rozaliji Končanovi v Celje, Nedi Fekoviči na Reko in k Ilki Macuri v Somhor. Sreča je potrkala na prava vrata, saj nihče od nagradjenih še ni imel moderne kuhinje

Osební dohodki - javni

Na pobudo osnovne organizacije Zveze komunistov v skupnih strokovnih službah je posebna komisija v sodelovanju z analitsko-plansko službo pripravila predlog za informiranje delovne skupnosti o najvišjih in najnižjih osebnih dohodkih na Brestu.

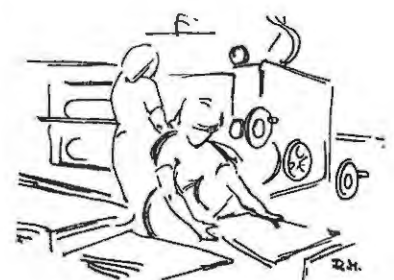
O predlogu sta razpravljala in ga sprejela svet komunistov Bresta in koordinacijski odbor sindikata. Člani delovne skupnosti bodo tako vsak mesec seznanjeni z 10 najvišjimi in 10 najnižjimi osebnimi dohodki (brez upoštevanja bolniškega staleža) po posameznih poslovnih enotah in s 20 najvišjimi in 20 najnižjimi osebnimi dohodki v podjetju. Podatki zajemajo vsa sredstva, ki jih posamezniki prejema iz rednega delovnega razmerja — z nadurami, kilometrinami, dnevnicami ipd.

Poleg podatkov bo redno komentar, zakaj je bilo v posameznih izrazitejših primerih potrebno nadurno delo (sejmi in podobno) ali večje število službenih potovanj.

Občasno (na tri mesece) bo delovna skupnost obveščena tudi o stroških po posameznih strokovnih mestih z ustreznim komentarjem.

Naj še omenim, da ima že po doslej veljavnih internih aktih vsak član delovne skupnosti pravico, da se pri pristojni strokovni službi informira o izplačilih osebnih dohodkov in o trošenju drugih sredstev.

B. Levec

Čestitamo vsem delovnim ženam!

Vsako leto ob Dnevu žena zapišemo in izrečemo iskrene čestitke in vrsto besed o vlogi, ki jo imajo ali naj bi jo imele žene v našem družbenem življenju. Žal kmalu za tem pozabimo na te besede in vsakdanost nas zagrne s svojim običajnim ritmom.

Pozabimo, da žene odločilno oblikujejo naša družinska okolja, pozabimo, da je med Brestovimi zaposlenimi polovica žena, ki s svojim požrtvovalnim delom prispevajo k našim skupnim delovnim uspehom.

Pričujoči razgovori naj bi bili le delček pozornosti, ki jo zaslužijo naše delovne žene. Z njimi bi radi opozorili na težave in mnenja naših sodelavk, ki oblikujejo naše medsebojne odnose.

Zastavili smo jim naslednja vprašanja:

1. Menite, da imajo danes ženske dovolj možnosti za vključevanje v družbeno in samoupravno dejavnost?

2. Kako usklajujete delo v podjetju in delo doma, v družini?

3. Kakšna oblika se vam zdi najprimernejša za praznovanje vašega praznika?

Stefka ŽAGAR — delavka v stolarni TLI Stari trg:

1. Ženske imamo dovolj možnosti za vključevanje v družbeno dejavnost, vendar nas še kar predači prezrejo. Zdi se mi, da nam ne zaupajo tako kot moškim.

2. Zavedam se, da je moja prva odgovornost delo v podjetju. Delo doma pa si razporedim glede

na svoj čas in na to, koliko lahko zmorem narediti.

3. Glede praznovanja našega praznika menim, da ni prav, ko je 8. marec dela prosti dan.

Primerneje bi bilo, da bi nam v četrtek pustili vsaj štiri ure prostega časa za razvedrilo, prosta sobota pa naj bi ostala.

Danica KRAŠEVEC — delavka v stolarni TLI Stari trg:

1. Ženske kot delavke in gospodinjice nimajo preveč možnosti za družbeno in samoupravno dejavnost. S tem ne mislim reči, da teh pravic nimamo, saj so nam z ustavo zagotovljene iste pravice kot moškim. Toda, če si preza-poslena, se pač najraje odrečeš delu v organih upravljanja. Vem pa, da ni pravilno, če se takšni dejavnosti odrekam.

2. Z usklajevanjem dela doma in v podjetju nimam težav. Težave so v tem, da sem preobremenjena z gospodinjstvom. Z delom v podjetju pa sem v glavnem zadovoljna. Delo v dveh izmenah mi še kar ustreza.

3. Na to vprašanje bi težko odgovorila. Želim, da bi vsaka žena praznovala svoj praznik. Praznuje naj ga vsaka po svojih možnostih, vse pa naj bo seveda veselo.

Milka ŠKRBEČ — skladišče re-promateriala TP Stari trg:

1. Možnosti za vključevanje žensk v družbeno dogajanje so. Drugo, prav tako pomembno pa je vprašanje želja in pripravljenosti žensk samih, da bi aktivno

delovale na teh področjih. V nas samih je še vse preveč zakoreninjena miselnost, da sta naši poslanstvi predvsem in samo družina ter gospodinjstvo — v zadnjem času še delo v tovarni. Ker se tej miselnosti preveč podrejamo, nam za delovanje v družbenem življenju običajno zmanjka časa ali pa po tem tudi ne čutimo potrebe.

2. Prav to povzroča poročenim ženskam in materam običajno največ skrbi in preglavic. Z zadovoljstvom lahko povem, da sama s tem nimam posebnih težav. Zasluga za to gre predvsem urejenemu otroškemu varstvu ter neposredna bližina doma otroškemu vrtcu in tovarni. Delo doma si z mojim razporeditvijo ter drug drugemu pomagava, ne glede na vrsto dela.

3. Nimam pripomb na dosednji običaj. Kar tako naj bi bilo tudi v prihodnje. Poleg daril, ki jih ženske dobimo, se vsekakor spodobi, da se dobimo malce skupaj tudi izven dela v tovarni in se poveselimo. Sicer pa je naš praznik obenem tudi »nezapovedan« praznik mož.

Frančiška KOVAČ — pomočnik pri furniranju robov v TP Stari trg:

1. Mislim, da ženske nimamo prevelike možnosti za samoupravno dejavnost; morda nismo tam niti preveč zaželeni. Večje možnosti, pa tudi želje žensk samih so za delovanje na »bolj ženskem« področju. V mislih imam predvsem delo v društvu prijateljev mladine, hortikulturno društvo in podobno.

2. Težko! Povsod samo delo. Doma skrb za družino, za red v stanovanju, pa še kup drugega dela.

Prav tako v podjetju. Vsak delček prostega časa pa posvetim rožam in negi vrta. Sicer pa nas stiska časa vse prizadeva.

3. Poleg sedanjega, ustaljenega načina praznovanja našega praznika bi želela, da bi organizirali

izlet. Predvsem me zanimajo zgodovinski kraji, pa najsibo iz druge ali pa iz prve svetovne vojne.

V mislih imam kraje, kjer so naši ljudje prestajali najtežje vojne grozote.

Marija GORNIK, zaposlena v TP Martinjak od leta 1947, sedaj na delovnem mestu — skladiščna administracija:

1. Delovanje žena v družbenopolitičnih organizacijah je odvisno od pogojev, ki jih imajo žene doma, v družini. Vem, da je za starejše ženske to težje, mislim pa, da za mlajše žene to ne pomeni večje obremenitve, še posebno pa za tiste, ki imajo urejeno varstvo otrok.

2. Delo doma in delo v tovarni usklajujem tako, da si v družini porazdelimo posamezna dela. Večji del mojega domačega dela mora prevzeti mož, ki je upokojen.

3. Za naš praznik se mi zdi najprimernejše vsaj skromno simbolično priznanje za trud, ki ga

ženska prispeva naši skupnosti. Ne nasprotujem pa tudi temu, da se žene na ta dan tudi same, kakorkoli organizirano nekoliko poveselimo.

Marija KOS, zaposlena v TP Martinjak od leta 1956. Sedaj je delavka v tapetništvu, članica delavskega sveta poslovne enote:

1. Dokler nisem bila še poročena, sem z veseljem delovala v družbenopolitičnih organizacijah. Sedaj pa je to malo težje, ker imam moža in dva predšolska otroka, ki jima moram posvetiti precejšnji del svojega prostega časa. Moram pa priznati, da mi pri tem dosti pomagata moja mama in mož, ki je tudi zaposlen na Brestu.

Še vedno sem pripravljena delati v organih upravljanja, le da ne bi bila s tem preveč obremenjena.

2. Predvsem si prizadevam, da ne trpi niti delo doma niti delo v službi. Precej težko je bilo v preteklih letih, ko smo gradili novo stanovanjsko hišo. To je del-

no za menoj, morali pa si bomo še dosti prizadevati, da bomo dokončno uredili dom.

3. Želim, da bi ta dan praznovala čimbolj družabno. Vesela sem, da se enkrat v letu žene zberemo in praznik praznujemo tako, kot nam najbolj ustreza. Vesela sem tudi skromnega simboličnega priznanja, ne smatram pa tega za obvezno.

Želim, da bi naš praznik v letu 1973 praznovali v takem vzdušju, da bomo vse žene vesele in zadovoljne.

Ivana MRAK — TP Cerknica:

1. Mislim, da imamo zlasti poročene žene premalo možnosti, da bi se aktivno vključevale v družbeno dejavnost. Vse preveč smo obremenjene z družinskimi skrbmi. Žena, ki je zaposlena in ki ima dva otroka, se ne more vključevati v kakršno koli dejavnost.

Glede samoupravne dejavnosti je malo drugače, saj se žene lažje vključujemo v organe upravljanja.

2. Težko je. Z mojim, ki dela na Iverki, delava vsak v svoji izmeni in tako lahko paziva na otroka. Doma pa je seveda potrebno pohiteti, kadar sem doma. Večja dela opravi ob prostih sobotah in ob nedeljah.

Letnega dopusta si ne morem privoščiti. Redni letni dopust porabim v gospodinjstvu. Zidamo tudi stanovanjsko hišo, za katero rabimo veliko časa.

3. Glede na to, da imam doma veliko dela in skrbi, je zame primernejša oblika, da smo žene po delu za kratek čas tako deležne pozornosti.

Zadnje čase ne praznujem našega praznika, ker mi čas ne dopušča. Ko pa sem bila mlajša in nisem bila še poročena, pa sem vsako leto skupaj s sodelavkami praznovala Dan žena.

Slava CASERMAN — TP Cerknica:

1. Ne, žene nimajo možnosti, da bi se vključevale v družbeno dejavnost. Danes je žena preveč obremenjena. Njen položaj je težak, saj mora poleg dela v tovarni opraviti vsa tista dela, ki so potrebna doma v družini. Še na slabšem pa so žene, katerih možje nimajo razumevanja in jim pri delu ne pomagajo.

2. Že šestindvajset let hodim v tovarno. Navadila sem se na tak način življenja, tako da preprosto ne znam drugače živeti. Oseb-

ni dohodek, ki ga prejmem, mi pomaga reševati posamezne težave v družini. Seveda, veliko težav se pojavlja v družini, vendar se jih da premagati, seveda pa si mora žena močno prizadevati. Za vse to pa smo premalo upoštevane in dobimo premalo priznanja.

3. Mislim, naj bi bil Dan žena dela prost dan, kajti le tako bi lahko res rekli, da je izkazana ženam velika pozornost. Po drugi strani pa bi tako imela žena možnost za praznovanje. Razumem pa, da si v našem podjetju kaj takega še ne moremo privoščiti.

Ana PETERNEL, kuharica v delavski restavraciji že enajsto leto. Je mati dveh otrok.

1. Mislim, da so vse možnosti za vključevanje žensk v družbeno in samoupravno dejavnost. V kolikor se posamezne ženske dejansko vključujejo in delajo, je odvisno od njih samih, od njihovih družinskih razmer in seveda delovnih mest. Jaz na primer imam večkrat smolo. Pogosto dobim vabilo za sejo centralnega delavskega sveta, ko delam v popoldanski izmeni.

2. Delo doma in v podjetju še kar dobro usklajujem. Delam izmenično, kar me ne moti spričo dobre avtobusne zveze z Rakekom. Mož dela samo dopoldne. Zato imamo nekakšen sorodniški sporazum z njegovo sestro, ki nam popazi na otroka, ko naju ni doma.

3. Vsa leta, odkar delam v družbeni prehrani, ne pomnim, da bi jaz in moje sodelavke ob prazniku žena imele kaj posebnega. Nasprotno. Še bolj smo morale poprijeti za delo, da so se ostale žene imele čimbolje. To je razumljivo, saj nimamo kuharjev, da bi nas zamenjali za naš praznik.

Vsekakor pa bi bile zelo vesele, če bi se odgovorni spomnili tudi za nas in organizirali primeren srečanje, saj moramo ravno delavke iz DUR ob različnih priložnostih in praznikih dobro prijeti za delo, da so vsi zadovoljni.

Konec na 5. strani

Delovni obračun sindikata

TOVARNA LESNIH IZDELKOV STARI TRG

17. februarja je bil občni zbor sindikata v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg. Bil je dobro obiskani, prisotna pa sta bila tudi glavni direktor tovarni Jože Strle in predsednik koordinacijskega odbora sindikata Milan Modic.

V glavnem je bilo govora o zastarelih delih poslovnih enot, žagalnice, neurejenega skladišča žaganega lesa, o slabih delovnih pogojih, zlasti v slabem vremenu. Tudi zaradi osebnih dohodkov za težaška dela so se delavci pritoževali, da so prenizki.

V razpravi so menili naj bi starejši delavce pred upokojitvijo razporedili na taka delovna mesta, ki so bolj nagrajevana in pod streho. Objavljali naj bi tudi pregled osebnih dohodkov, ne pa samo poprečje najnižjih in najvišjih. Delavci naj bi bili seznanjeni z ustvarjanjem dohodka in kako so le-ta razdeli na sklade in osebne dohodke.

Na vsa ta in še druga vprašanja delavcev je odgovarjal glavni direktor.

Najprej je prisotne seznanil z gospodarnostjo podjetja v preteklih letih. Med drugim je poudaril, da ni mogoče čez noč nadomestiti tistega, kar je bilo v TLI Stari trg zamujenega v prejšnjih letih. Če bi se Brest pred leti odločil za investicijo nove žagalnice, bi bila le-ta že narejena, sedaj pa so težave, ker podjetje za to nima sredstev.

Zagotoviti je treba nove perspektive za proizvodnjo, ker je prodor na tržišče težak.

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata je poudaril, da je treba sindikalni organizaciji nuditi vso pomoč. Pozval je k sodelovanju vse članke kolektiva pri reševanju skupnih vprašanj. M. Šepc

TOVARNA POHIŠTVA STARI TRG

Ob koncu januarja je bil redni občni zbor osnovne organizacije sindikata v Tovarni pohištva tSari trg.

Predsednik tovariš Franc AV-SEC je v svojem poročilu izčrpal

no orisalo delo sindikata v preteklih mandatnih dobi. Ne glede na vsebino poročila moramo priznati — to je potrdil tudi občni zbor — da je bila sindikalna organizacija v poslovnih enotah dokaj delav-

Novi pravilnik o varstvu pri delu

Centralni delavski svet je na eni izmed poprejšnjih sej sprejel tudi sklep, da je treba pripraviti novi pravilnik o varstvu pri delu, ki bo veljal za vse podjetje. Ta sklep je za nas tudi novost, saj takega pravilnika doslej ni imeli. Vsa vprašanja s tega področja so namreč urejali le pravilniki poslovnih enot, ki pa so zaradi organizacijskih in drugih sprememb v preteklih nekaj letih že zastareli. Tako bo novi splošni akt, ki bo izdalen v mesecu marcu, odpravil kar dve bistveni pomanjkljivosti. Z njim bomo končno določili enotna merila za izvajanje varstva pri delu v

podjetju, hkrati pa se bomo izognili tudi pomanjkljivostim, ki jih zaradi sprememb zakonskih predpisov, organizacije dela in drugih vzrokov vsebujejo sedanji pravilniki.

Novi pravilnik bo zato, ker ureja vrsto vprašanj, zelo obsežen. Vseboval bo zlasti:

— Varstvene ukrepe v zvezi z gradnjo in z vzdrževanjem gradbenih objektov;

— varstvene ukrepe pri delu z delovnimi pripravami in napravami, kot so stroji za obdelavo lesa, stroji za obdelavo kovin, mehanizirano in ročno orodje itd.;

Čestitamo delovnim ženam!

Nadaljevanje s 4. strani

Cveta BRANISELJ je ekspediter poštnih in drugih pošilk v splošnem sektorju. Pri podjetju je že enajsto leto. Z možem, ki je zaposlen v tovarni pohištva, skrbi za dva otroke, poleg tega pa še pridno pomaga pri gradnji novega stanovanja.

Nasmejana kot vselej, je takole odgovorila:

1. Sedanja ureditev dejansko daje vsestranske možnosti za vključevanje žensk v družbeno in samoupravno dejavnost. Da je to vključevanje dokaj slabo, je po mojem mnenju vzrok v tem, ker so še vedno živa zastarela pojmo-

vanja o ženski kot slabšem in nežnem spolu, kateremu so namenjene le nekatere delovne in druge funkcije. Zato je temu prilagojena delitev dela med žensko in moškim, ki ni vedno v prid ženski.

2. Z možem, ki dela izmenično, si delo v družini in druga domača opravila, kolikor je le mogoče, deliva. Veliko mi pomagajo tudi starši, pri katerih smo začasno na stanovanju.

O svojem delu v podjetju nimam reči kaj posebnega. Vsak dan mi gre skozi roke mnogo pisem in drugih dokumentov, ki jih je treba razporediti tako, da pridejo v prave roke. Večkrat vsega dela ne zmorem sama in morajo mi priskočiti na pomoč sodelavci.

3. Kar pomnim, so bile za dan žena različne proslave in druge prireditve. Najlepše se mi zdi, ko se dobimo ženske skupaj in ob kramljanju in veselem razpoloženju proslavimo edini dan v letu, ko nam (velja le za posameznike) življenjski tovariši nekoliko pogledajo skozi prste.

Lahko k tem besedam še kaj dodamo? Težko. Vidimo, da se žene z vso resnostjo zavedajo svojih dolžnosti, da prizadeto spremljajo vsa dogajanja v podjetju — kljub velikim in odgovornim nalogam, ki jih imajo tudi doma, v družini.

Zato — iskrene čestitke vsem delovnim ženam!

Razgovore so pripravili: Š. Bogovič, J. Klančar, B. Levec, F. Mlakar, M. Šepc in I. Škrabec.

na in prizadevna. S svojimi stališči in predlogi je bila prisotna pri vseh dogajanjih. Njena skrb in pozornost je bila posvečena pomoči pri reševanju problemov članov kolektiva in posameznikov, pa tudi podjetju v težnjah za njegov razvoj.

Seveda je razprava opozorila tudi na nekatere pomanjkljivosti, med katerimi je tudi skrb za rekreacijo in počitek članov kolektiva ter organizacija letnega odpočitka.

Ob zaključku je občni zbor sprejel vrsto sklepov in zaključkov, ki naj bi bili osnova in vodilo za še uspešnejše delo v prihodnje.

F. Mlakar

Iz Tovarne pohištva Stari trg

Kako bomo praznovali dan žena?

Na seji koordinacijskega odbora sindikata smo razpravljali tudi o letošnjem praznovanju Dneva žena.

Svet za koordinacijo poslovanja je pri sprejemu delovnega kolektarja dobronamerno določil. 8. marec dela prosti dan, sobota, 10. marca pa za delovni dan. Mislim,

da je bila ta zamisel sveta za koordinacijo poslovanja zelo lepa, saj je 8. marec praznik delovnih in borbinih žena, ki so si ga priborile v naši revoluciji in s svojim političnim in družbenim delom.

Nashe zaposlene žene naj bi ta dan res slavnostno praznovala. Žene pa so to dobronamerno odločitev zavrile in predlagale sindikalnemu odboru, naj bi bil 8. marec delovni dan, 10. marec pa prosta sobota. Koordinacijski odbor sindikata je ta predlog sindikalnih odborov poslovnih enot posredoval svetu za koordinacijo poslovanja.

Dogovorili smo se, da bodo sindikalni odbori v poslovnih enotah 8. marca organizirali proslave, če

bo seveda omenjeni predlog sprejet. Na Brestu je od vseh zaposlenih kar 46 odstotkov žena. Njihova aktivnost bi se morala kazati tudi v družbenopolitičnem delu in v organih upravljanja. Zelo napačno je, da je pri volitvah izvoljenih zelo malo žena, čeravno so kandidirale.

Tudi na sindikalnih občnih zboreh je bilo izrazito videti za držanost žena v razpravah. Nešteto je vprašanj, ki se tičejo naših žena, ki še niso rešena in jih žene same v razpravah ne načenjajo.

Kordinacijski odbor sindikata iskreno čestita za Dan žena vsem ženskam in želi, da bi svoj dan čim prijetneje praznovala.

M. Modic

Boljši delovni pogoji v Iverki?

Plin, ki nastaja v proizvodnji iverčnih plošč, je neljub spremljevalec vseh tistih tovarn, ki v proizvodnji uporabljajo lepila. Najpogostejše uporabljajo v proizvodnji ravno sečninsko-formaldehidno lepilo, ki pa ima to slabo lastnost, da pri vročem postopku sprošča plin — formaldehid.

Izdelava iverčnih plošč zahteva zaradi gospodarnosti samo vroče postopke, pri katerih pa se je nastajanju plina nemogoče izogniti. Najhuje je v končni fazi proizvodnje, pri praznjenju stiskalnice in pri tehtanju plošč. Ta neprijetnost je po daljšem ali krajšem času že marsikoga odvrnila od dela na delovnem mestu, kjer je plina največ.

Iverna plošča še dolgo časa oddaja vodo in formaldehid, ker pač nesilni postopek teče dalje. Zato je plin čuti še pri vskladiščenih ploščah, dalj časa pa je prisoten tudi še pri izdelanem pohištvu.

Pohištvena industrija na zahodu je prišla pred proizvajalce lepila z zahtevo po takšnem lepilu, kjer bi bila prisotnost plina zmanjšana, če že ne sploh odstranjena. Prve rezultate so dali dodatki, primešani lepilu, ki vežejo nase nastajajoči plin. Ti dodatki so seveda tovarniška tajnost.

Pred časom smo dobili prvih 25 ton tega lepila, da ga preizkusimo. Laboratorijski preizkusi so bili spodbudni, pri uporabi pa so se nam obrazili po prvih pričakovanjih vseeno podaljšali in oči orosile. Plin je še bil, čeprav ga je bilo občutno manj. Delavci pri formatiki pa pravijo, da je precej bolje. Osemurna proizvodnja še ne more dati odgovora na vsa vprašanja. Korak bližje odgovoru bomo, ko bomo lepilo nekaj časa uporabljali, verjetno pa smo le na poti k znosnejšim delovnim pogojem. Najboljša bo preizkušnja v poletnih mesecih ali ob deževnih dneh, ko vreme pritiska zrak k tlom in ko tudi stari mački beže na zrak.

V. Potočnik

V. Znidaršič

Pomen mejnih stroškov

V prejšnji številki sem prikazal vpliv obsega proizvodnje na stroške proizvodnje, torej na lastno ceno in seveda tudi na prodajno ceno. V tem sestavku pa bi obdelali pomen mejnih stroškov.

Kaj pomeni beseda meja, najbrž ni treba posebej razlagati, saj imamo državne, občinske, soseske in ne vem, kakšne meje še vse. Kaj je meja, zelo dobro vedo tisti, ki so se ali pa se še prepirajo s sosedom zaradi nje. Kaj pa so mejni stroški, tega najbrž marsikdo ne ve.

Podjetje ne bo nič izgubilo pri dobičku, ostanku dohodka, če dodatno proizvedeno količino proizvodov proda po ceni, ki sploh ne zajema nobenega presežka — dobička. Podjetje v posameznih primerih take dodatne proizvode lahko prodaja tudi pod lastno ceno, ne da bi to vplivalo na dobiček. Torej se tudi taka prodaja izplača.

Naprej se seznanimo z osnovnimi elementi kalkulacije oziroma lastne cene proizvoda. Ti elementi so:

1. stroški izdelavnega materiala,
2. izdelavni osebni dohodki,
3. amortizacija,
4. splošni stroški izdelave — pogonska režija,
5. splošni stroški uprave — upravnoprodatna režija.

Kaj so stroški izdelavnega materiala, ni treba podrobno razlagati, ker že samo ime mnogo pove. V našem primeru so to stroški za porabljene plošče, furnirje, lepila, okovje, lake, kartone in drugo. Skratka, to so vsi tisti stroški, ki se lahko merijo ali vgrajujejo neposredno v izdelek.

Osebnih dohodkov izdelave so tisti osebni dohodki, ki so neposredno povezani z obdelavo in dodelavo predmetov dela. To so torej samo tisti osebni dohodki, ki se plačajo za posamezne operacije dela. Osebnih dohodkov brusarjev, vzdrževalcev, snalžnikov in podobno niso vključeni v izdelavne osebne dohodke.

Amortizacija je strošek, ki se plačuje za obnavljanje osnovnih sredstev. Osnovna sredstva so zgradbe, stroji, naprave, napeljava in drugo.

Splošni stroški izdelave ali pogonska režija, kakor te stroške tudi imenujemo, so stroški tekočega vzdrževanja strojev, obresti za kredite za osnovna in obratna sredstva, stroški za električno energijo, paro, vsa nadomestila osebnih dohodkov, vsi prispevki od osebnih dohodkov, to je za socialno in pokojninsko zavarovanje; material, ki ga rabimo v procesu proizvodnje, pa ni mogoče natančno razmejevati, za kateri izdelek je bil porabljen in podobno.

Splošni stroški uprave ali upravnoprodatna režija pa so stroški, ki so povezani z upravljanjem in prodajo. Pri nas smatramo, da so to stroški skupnih strokovnih služb.

Zdaj, ko smo se seznanili z elementi kalkulacije in spoznali, kaj v kakšno vrsto stroškov spada, lahko preidemo na pomen mejnih stroškov.

Pomagajmo si s tabelo:

Elementi lastne cene	Stroški za izdelavo 10 kos. din	Stroški za izdelavo 11 kos. din	Razlika
Izdelavni material	4.000	4.400	400
Izdelavni osebni dohodki	4.000	4.400	400
Amortizacija	2.000	2.000	—
Splošni stroški izdelave	5.000	5.200	200
Splošni stroški uprave	5.000	5.000	—
	20.000	21.900	1.900
Poprečno na kos	2.000	1.909	

V drugem stolpcu vidimo, da nam stroški izdelavnega materiala na enoto rastejo enako. Za en kos je 400 din stroškov izdelavnega materiala, za deset 4.000 din, za enajst pa 4.400 din. Stroški izdelavnega materiala torej rastejo vzporedno z obsegom proizvodnje.

Prav tako rastejo tudi izdelavni osebni dohodki, kar je tudi videti v drugem stolpcu.

Stroški amortizacije pa so enaki, če delamo 10 ali 11 kosov. Stroški na enoto so torej manjši, čim večji je obseg proizvodnje.

Splošni stroški izdelave so sicer za proizvodnjo enajstih kosov večji kot za proizvodnjo desetih, na enoto pa so pri proizvodnji enajstih nižji za 26 din.

Pri splošnih stroških uprave pa je prav tako kot pri amortizaciji. Enaki so ne glede na to, ali delimo deset ali enajst kosov.

S tehniko mejnih stroškov smo lastno ceno za enoto proizvoda znižali od 2000 din na 1909 din ali za 91 din. S tem lahko dosežemo dvoje: ali vseh enajst izdelkov prodamo za toliko ceneje, ne da bi zmanjšali dobiček, ali pa deset kosov prodamo po normalni ceni, enajstega pa lahko prodamo za 1000 din ceneje. Dobitek bo v obeh primerih ostal enak.

Tako lahko nastopamo z diferenciranimi cenami na različnih tržiščih, poslovni uspeh pa bo vedno enak.

Upam, da sem s tem pojasnil pomen mejnih stroškov, ki so pomembni predvsem pri prodajni politiki. Menim, da jih pri nas mnogo premalo uporabljamo, če jih sploh kdaj uporabljamo.

T. Kebe

Težave s parkiranjem

O parkirnem prostoru za osebnih vozil delavcev Tovarne lesnih izdelkov Stari trg je mladinska organizacija že v začetku 1971. leta razpravljala na enem izmed svojih sestankov. Mladinci so bili tedaj pripravljeni s prostovoljnim delom urediti zasilno parkirišče, tovarna pa naj bi preskrbe la dovoz materiala, ki bi bil potreben za ureditev trdnjših tal.

Iz neznanih vzrokov še do danes ni bilo ničesar storjenega. Osebnih avtomobilov, s katerimi se delavci vozijo na delo, je čedalje več, pa tudi poslovnih vozil je pred upravnim poslopjem vsak dan precej. Če k temu prištejemo še vse tovornjake in priklopnike, ki dovažajo hlodovino in odvažajo gotove izdelke, ugotovimo lahko samo to, da nas je tudi pri tem prehitel čas.

Tako sedaj parkirajo delavci svoje avtomobile vsepovsod po skladišču žaganega lesa, na hodišču, ob izhodu iz delovnih prostorov, pač tam, kjer je le toliko prostora, da lahko stoji avto. Seveda pa so vozila tako največkrat v napoto viličarjem, večjim kamionom, večkrat pa ovirajo tudi samo proizvodnjo.

Zgodilo se je že, da se je delavcu poškodovalo tako izpostavljenno vozilo.

Vprašanje je, kdo naj nosi take stroške. Delavec ni kriv, če ni primernega parkirnega prostora. Če

pa je, potem bi moralo biti v zimskem času očiščeno, v deževnem pa vsaj toliko, da bi se tam izkopal iz blata.

Pobuda mladinske organizacije je danes še bolj aktualna, kot je bila v letu 1971, saj takrat delavci še niso imeli toliko osebnih vozil. Kdo naj jo uresniči in kako, to pa je stvar upravnih organov poslovne enote.

M. Šepce

Iz Tovarne pohištva Cerknica

Študij dela in časa

V vsej zgodovini človeštva si je človek prizadeval olajšati svoje delo. Za napredno tehniko dela je potreben znanstven, sistematičen pristop k delu in to je vsebina študija dela in časa. Študij dela in časa je osnova za vsako modernejšo analizo proizvodnje. Znanstveni utemeljitelj študija dela in časa je Američan F. W. Taylor, ki ga je že leta 1881 uveljavil v svoji tovarni. Študij dela in časa se potem nezadržno razvija in ima velik vpliv pri hitrem napredku gospodarsko najrazvitejših držav.

Študij dela in časa je metoda znanstvenega, logičnega in celotnega analiziranja načina dela, da bi poiskali najbolj ekonomični način dela in določili izdelavni čas, v katerem lahko poprečno spreten in kvalificiran delavec opravi delo z normalnim prizadevanjem in utrujenostjo.

Študij dela in časa se potem takem deli v dve skupini: študij in analiza časa ter poenostavitev in racionalizacija dela.

Poznamo več sistemov študija dela in časa. V našem podjetju je sprejet na svetu za proizvodnjo in tržišče naslednji (okvirno):

Analitik dela in časa posname stanje na določenem delovnem mestu. Delovno mesto, način dela se potem analizira oziroma se poiščejo izboljšave, kako bi se to delo opravilo bolje, preprosteje. Ob tem je potrebno veliko sodelovanja med pripravo dela, delavci in vodstvom pro-

izvodnje. Vsi skupaj morajo s svojimi predlogi in idejami sodelovati pri ureditvi delovnega mesta, tako da se za določene pogoje poišče najboljša rešitev. Uveljavi naj se rek: »Vsi ljudje vse vedo.«

Potem je potrebno zagotoviti (operativno vodstvo proizvodnje), da bo delovno mesto vedno tako urejeno, da se dela vedno enako. Če je na primer določeno, ker je to ekonomičnejše, da obdelovance odvažajo transportni delavec, je nujno, da jih potem stalno odvažajo. V nasprotnem primeru se pogoji dela spremenijo in norma več ne ustreza. Ko je delovno mesto tako urejeno (stabilizirano), analitik začne snemati in potem še uredi podatke ter jih grafično ali tabelarno prikaže. Takšen čas je potem realen oziroma natančen (koliko dela in časa). Spremenil bi se samo, če bi se spremenili pogoji dela. Na primer pri združitvi dveh operacij v eno.

Za novi tehnološki postopek se določi uveljavni čas za pričetek delavca, ki je v tem času drugače nagrajevan.

Iz teh urejenih podatkov (tabel) potem tehnolog vpiše izdelovalni čas v tehnološke liste, kar pomeni, da tehnolog »normira«. Ta čas je realen in bi moral biti delavec stimuliran, da doseže ta čas, se pravi normo. Delavec je naredil vse, kar je bilo določeno, in naj dobi tudi ves predvideni osebni dohodek

za to delo in da pri tem lahko pazi na material in kvaliteto. Tako bi odpadlo smešno mnenje, »da normirec kroji plačo«, kar bi bilo podlaga za večje sodelovanje.

Ta metoda določi čas počitka in čas dela, da lahko človek normalno dela osem ur. Neurejeno delo, neekonomično trošenje energije privede do prevelike utrujenosti. Realen časovni standard je osnova za realno planiranje, posebej za fino planiranje proizvodnje, za različne metode izračunavanja optimalnih količin, za storjeno obdelavo podatkov (IBM). Skratka, razvoj podjetja je pogojen z realnostjo osnovnih podatkov. Ta sistem, kot je že bilo omenjeno, sistematično obravnava samo delo, poenostavitve dela in privede do povečane produktivnosti. Seveda pa ne na račun intenzivnejšega dela delavca, ampak obratno, zmanjša se napor delavca in poveča varnost pri delu.

Študij dela in časa v našem podjetju ni še povsem zaživel, ker ga niso spremljali nujni ukrepi. Poudaril bi samo, da je treba seznaniti vse zaposlene s takšnim načinom dela, ves kolektiv mora dobrovoljno sprejeti ta način in vsi organi upravljanja bi se morali potem zavzeti za uveljavitev. Samo z realnimi normami se bomo približali tako proklamiranemu cilju: »Delitev po delu«, kajti od netočnih norm imajo največ koristi ravno zaposleni, katerih delo ni normirano.

M. Geršak

OBCNI ZBOR GASILCEV V MARTINJAKU

V februarju smo imeli gasilci TP Martinjak redni letni občni zbor.

Iz poročil in izbrpne razprave je bilo videti, da so bili sklepi lanskega občnega zbora realizirani, med njimi tudi popravilo požarnovarnostnega bazena, ki je bil večletna zahteva in nujsnost.

Glavne točke delovnega programa, ki je bil sprejet za prihodnje delo, so, da je treba iz vrst mlajših gasilcev usposobiti enoto za gasilsko tekmovanje.

Bolj intenzivno se je treba lotiti poučevanja delavcev za uporabo gasilnih aparatov.

Na občnem zboru so bili sprejeti štirje novi člani. Šest članov je opravilo podčastniški tečaj, tako da je društvo napredovalo tudi v strokovnosti.

I. Debevc

Stiska na parkirišču v TLI Stari trg

Stanovanja, stanovanja...

OB RAZPRAVAH O SREDSTVIH ZA STANOVANJSKO GRADNJO

Razvoj stanovanjskega gospodarstva je v zadnjih letih tudi v naši občini dosegel precejšnji razmah. Le-ta pa še vedno ni tak, da bi bistveno prispeval h kakovosti stanovanjskega sklada v občini. Ugotovljeno je, da je bilo 48 odstotkov vseh stanovanj zgrajenih pred letom 1918. Zato je veliko stanovanj nefunkcionalnih in slabo opremljenih, saj je ocena, da ima 30 odstotkov vseh stanovanj samo električno energijo; torej nima niti vodovoda in drugih napeljav. Stanovanja so precej iztrošena, saj dosega sedanja vrednost komaj 24 odstotkov sedanje tržne vrednosti. Od najemnih stanovanj je 20 odstotkov takih, ki ne dosega normalnega stanovanjskega standarda (109 stanovanj), 148 stanovanj pa terja sanacijo.

Zasedenost stanovanj je po samesnih naseljih različna. Ugotovljeno je, da je zaradi industrializacije in opuščanja kmetij v občini kar 108 stanovanj že dalj časa zapuščenih.

Od celotnega stanovanjskega sklada je v zasebni lasti 3.576 stanovanj, 596 pa v družbeni lasti. Ugotovljeno je tudi, da so zasebna stanovanja mnogo večja od družbenih, saj merijo v povprečju 66,1 kvadratnega metra, družbena pa 47,2 kvadratnega metra.

Ce postavimo, da pripada vsakemu gospodinjstvu svoje stanovanje, manjka v občini 185 stanovanj; za nadomestitev vseh zasilnih stanovanj primanjkuje 42 stanovanj, 67 stanovanj pa je takih, ki ne ustrezajo osnovnim stanovanjskim normam in bi jih nujno morali opustiti. Celoten primanjkljaj je torej 294 stanovanj.

Ce k temu prištejemo tista stanovanja, kjer površina na osebo ne dosega normativa 15 kvadratnih metrov, bi morali dodatno zgraditi okrog 30 stanovanj, za novo nastale družine v tem obdobju pa še 300 do 400 stanovanj. Skupni primanjkljaj je torej 900 do 1000 stanovanj.

Da bi zadovoljivo rešili stanovanjsko vprašanje za vse občane in zgradili vseh 900 do 1000 stanovanj, bi rabili okrog 18 milijard starih dinarjev. Toliko sredstev pa naše gospodarstvo nima oziroma bi moralo skoraj vso akumulacijo usmeriti v reševanje stanovanjskih vprašanj. To je seveda nemogoče, ker bi tako za-

vrli razvoj gospodarstva, zlasti pa razvoj industrije ter gostinstva in turizma kot pomembne prihodnje dejavnosti.

Vse gospodarske organizacije v občini so se odločile, da povečajo stopnjo za stanovanjsko gradnjo od sedanjih 4 odstotkov na 6 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. S tako povečano stopnjo bi v petih letih zbrali 5,4 milijarde din denarnih sredstev. Del teh sredstev bi morali vezati pri banki in jih oplemeniti z bančnimi sredstvi. Računajo, da bi lahko tako aktivirali 2,1 milijarde starih din sredstev in nekaj sredstev iz amortizacije od sedanjega stanovanjskega sklada.

Vseh razpoložljivih sredstev naj bi bilo v tem petletnem obdobju 7,6 milijarde starih dinarjev, kar bi zadoščalo za 418 stanovanj s približno 50 kvadratnimi metri površine in s ceno 365.000 din za kvadratni meter.

Seveda gre pri tem le za družbena sredstva, ki se lahko uporabijo za družbeno gradnjo stanovanj in za kreditiranje zasebne gradnje. Stanovanjska izgradnja naj bi bila predvsem v občinskih središčih, v Cerknici, na Rakeku in v Starem trgu. Odnos med družbeno gradnjo in zasebno gradnjo bi moral biti skladen s potrebami. Prav gotovo je, da želja po zasebni gradnji prevladuje, ker smo pač na podeželju. Po drugi strani pa tako, da pomagamo kreditirati zasebno gradnjo, pritegnemo precej zasebnih sredstev in medsebojno pomoč, ki bi jo po moji sodbi morali podpirati.

V skladu z resolucijo o prihodnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva in zakonom o programiranju in financiranju graditve stanovanj ter zakonom o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu je skupščina občine Cerknica sprejela odlok o ustanovitvi solidarnostnega sklada. Financiranje solidarnostnega sklada bo na osnovi samoupravnega sporazuma in sicer od izločenih sredstev za stanovanjsko izgradnjo po stopnji 30 odstotkov. Iz teh sredstev bi delno krili subvencije pri stanarinih delavcem z nižjimi osebnimi dohodki, ostala sredstva pa bi vlagali v stanovanjsko izgradnjo.

S temi sredstvi bodo upravljali delavci po delegatskem sistemu. Poleg teh sredstev bo podjetje

obvezno izločalo sredstva za usmerjeno stanovanjsko izgradnjo v višini 20 odstotkov od stanovanjskega prispevka. Ostalih 50 odstotkov pa bo ostalo podjetju. Glede na to, da ima naše podjetje že okrog 150 milijonov starih dinarjev anuitet za najete kredite v preteklem obdobju, sredstva, namenjena stanovanjski izgradnji sklada skupne porabe pa bodo obdavčena, je nevarnost, da bomo morali anuitete odplačevati iz ostanke stanovanjskega sklada (50%). V tem primeru bo podjetju ostalo komaj 30 milijonov starih dinarjev, kar je komaj za slab dve stanovanji. Koliko je to za skoraj dvatisoččlanski kolektiv, si lahko predstavljamo.

V letu 1973 sicer ne bo še tako kritično, ker bodo vezana sredstva nekoliko večja, okrog 250 milijonov, v kasnejših letih pa bo to drugače.

Ce sedanje premike na področju stanovanjskega gospodarstva ocenjujemo s širših vidikov, potem bodo prav gotovo dali pozitivne rezultate, ker bo sredstev za stanovanjske namene vendarle več. Konkretno za Brest, ki je že sedaj vlagal več sredstev kot 5 odstotkov, pa novi ukrepi ne bodo najboljši.

T. Kebe

Kakšna bo prihodnja stanovanjska politika?

KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Vprašanje alkoholizma je staro, kot so stare alkoholne pijače. Oboje pa sega še v čase, ko si je človek začel pripravljati prve alkoholne pijače. Že pri prvem stiku z alkoholom je spoznal njegove prijetne strani. Obenem pa se je začel zavedati, da ga alkohol vse bolj prevzema in ne samo to, da ga tudi ovira pri delu, če ga za-

užije preveč. Zato je začel sčasoma razmišljati, kako bi se ga najlažje ubranil. Predvsem so o tem razmišljali tisti, katerim je bilo do tega, da bi se preveč ne vdajali alkoholu.

Alkoholizem so vzeli kot družbeno zlo, alkoholike pa kot ljudi, ki so se zaradi tega ali onega vzroka čezmerno vdajali alkoholu. Pri takšnem gledanju na to stvar so bili tudi uspehi zdravljenja majhni. Alkoholika so skušali predvsem prepričevati o škodljivosti pitja.

Pred nekaj dvema letoma so tudi pri nas začeli uvajati nov način zdravljenja alkoholikov. V zdravljenje so pritegnili tudi ožje svojce alkoholika. Sam alkoholik se lahko v bolnici sam seznani s tegobami, ki jih prinaša alkoholizem, saj mora narediti izpit iz alkoholizma.

Ko alkoholik opravi v ustanovi, kjer se zdravi, vse omenjene formalnosti, ga odpustijo domov, kjer naj bi se vključil v klube zdravljenih alkoholikov.

Kaj so klubi zdravljenih alkoholikov?

To je takšno združenje alkoholikov, katerega namen je nadaljevati zdravljenje, ki so ga začeli v zavodu ali dispanzerju, ter njihova rehabilitacija. Klub aktivno sodeluje pri seznanjanju javnosti s škodljivimi posledicami alkoholizma na vseh področjih človeške dejavnosti. Njegovo delo temelji na skupinski metodi zdravljenja, kjer sodelujejo tudi ožji svojci bolnika. S pomočjo te metode si zdravljeni alkoholiki med seboj pomagajo, da spet ne zapadejo pijati.

Klub sodeluje s pristojnimi zdravstvenimi, socialnimi, družbenimi in političnimi ustanovami, ki se ukvarjajo z vprašanji alkoholizma.

Klub organizira posvetovanja, predavanja s področja alkoholizma, pa tudi različne oblike družabnega življenja. Ustanovitelj kluba je ena od ustanov, kjer se je alkoholik zdravil, pokrovitelj pa občinska skupščina.

Vodja kluba je navadno eden izmed članov, zdravljeni alkoholik. Strokovno pa vodi klub terapevtska skupina, v kateri so zdravnik, patronažna sestra, socialni delavec in psiholog.

18. januarja 1973 je bila tudi pri nas na pobudo Psihiatrične bolnice v Idriji in pod pokroviteljstvom občinske skupščine ustanovljena sekcija zdravljenih alkoholikov. Klub je ustanovljen šele takrat, ko je uradno registriran pri sodišču in ko je ustanovna skupščina, kar se bo tudi pri nas kmalu zgodilo.

Sestanki so vsak četrtek ob 16. uri v mali sejni dvorani Bresta. Zaradi vsega omenjenega so znova vabljeni k sodelovanju vsi alkoholiki, ki so se zdravili tudi še po stari metodi v bolnicah ali pa tudi v ambulantah, pa tudi vsi tisti, ki hočejo sodelovati kot opazovalci.

dr. A. Šmalc

Mladi o svojem delu in načrtih

KONFERENCA AKTIVA ZVEZE MLADINE V TP CERKNICA

Za letno mladinsko konferenco je uspelo zbrati okrog dvajset mladincev in mladink. To skromno število kaže na nezainteresiranost mladine za delovanje v mladinski organizaciji. To je težava, ki se ponavlja že vrsto let in bi jo radi odpravili tako, da bi dali prednost športnemu in kulturnemu delu pred politično dejavnostjo. S takimi dejavnostmi bomo skušali pridobiti večje število mladih. Seveda pa ne bomo zanemarili politične plati programa, saj je Zveza mladine družbeno-politična organizacija.

Eden izmed temeljnih pogojev za aktivnost mladine je izobrazba in oblikovanje zavesti.

Mladini je treba dati idejno-politično znanje.

Seveda pa si želimo tudi strokovnega znanja in težimo, da bi na osnovi znanja in sposobnosti dobili tudi primerna delovna mesta.

Bolj si moramo prizadevati za resnično samoupravljanje v podjetju, ki ni najboljši. Ne soglašamo povsem z mnenjem, da vsi odločamo o vsem.

Studentje so predlagali, da bi v nekaterih akcijah sodelovali in mi smo predlog sprejeli. Mladinci so pokazali veliko zanimanje tudi za gasilstvo, zato se bodo nekateri vključili v gasilske enote.

Ena izmed težav, ki so jih mladi sprožili, je tudi nehumani odnos nekaterih inštruktorjev do delavcev.

Potem so še ugotovili, da v našem podjetju nismo storili dovolj za uresničitev ustavnih dopolnil. V novem obdobju se moramo opredeliti za takšno vlogo zveze mladine, ki bo omogočala aktivno vlogo v samoupravnem dogovarjanju in odločanju. Da bi ta sklep uresničili, se je treba povezati in vključevati v delo drugih družbeno-političnih organizacij, zlasti Zveze komunistov in sindikata. Ko bomo to uresničili, bo treba uveljavljanje samoupravljanja nenehno spremljati.

Iz leta v leto se ponavljajo iste napake, ki izvirajo iz tega, da se mladina ne zna prav organizirati. Vedno pa ostaja upanje, da bo v prihodnjem obdobju bolje.

B. Turšič

Podčastniški gasilski tečaj

18. februarja 1973 je bila v Cerknici svečana podelitev diplom 86 slušateljem tečaja za gasilske podčastnike v občini. Uspeh tečaja je videti že iz podatka, da je od 129 prijavljenih kandidatov tečaj uspešno končalo 86 tečajnikov. Tečaj je trajal 120 ur in je imel deset osnovnih predmetov, ki jih mora obvladovati gasilski podčastnik.

Občinska gasilska zveza je skupaj z občinskim štabom za civilno zaščito in tov. Črtoncem iz Gasilske zveze iz Ljubljane pridobila nekaj predavateljev iz Ljubljane in nekaj domačih. Ker je bil tečaj na dveh krajih, v Cerknici in v Starem trgu, je bilo to za tečajnike še ugodnejše.

Zlasti je pohvalno, da je obiskovalo tečaj precej mlajših ljudi. Za uspeh tečaja ima zasluge poveljnik občinske gasilske zveze tovariš Franc Petan, ki je vztrajno vodil in programiral tečaj v Cerknici in v Loški dolini.

Od tega kadra, ki se je usposobil in napredoval v gasilske podčastnike, bo odvisna prihodnja vzgoja gasilcev v občini. Ker vemo, da nad nami vedno prežijo nevarnosti požarov, zlasti v to-

varnah in v vaseh, pa tudi v gozdovih, moramo biti vedno pripravljeni na pomoč. Zato želimo, da bi se v gasilske vrste vključilo čimveč mladine in tako okrepilo gasilske vrste.

M. Šepce

SKRB ZA PROMETNO VZGOJO IN VARNOST

Čedalje večji promet motornih vozil čez cerkniško območje in še dokaj neurejena cestišča ter prometni vozli narekujejo sveto za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini Cerknica vse večje in zahtevnejše naloge.

Na seji 22. februarja so se med ostalim dogovorili, da bodo predložili občinski skupščini predlog o ureditvi prometnega vozla na Rakeku ter pešpoti ob cestah na Uncu, Rakeku, Cerknici, Ložu, Starem trgu in Pudoču.

Poskrbeli bodo tudi za večjo varnost na Cerkniskem jezeru in za boljšo prometno varnost na kritičnih cestiščih. Organizirali bodo tečaje o prometni vzgoji za voznike motornih vozil in šolarje.

Bo rekel nekdo, ki ni dobro poučen, da je Cerknisko jezero malce muhasto. Takoj moramo popraviti: »Ne samo malce!»

Že smo se bali, da po zapletljajih zaradi poskusov ojezeritve, pa onih zaradi motornih čolnov, tistih zaradi nasilne delitve jezera na »državno« in na »naše«, pa tudi zaradi prepovedi lova žab — zdaj ne bo ostalo ničesar več kar bi nam burilo kri, nas podžigalo k opredelitvam, pa spet k jezi ali k razumevajočim, vseodpustljivim nasmeškom.

Jezero je spet zagodlo. Ne dosti, a kar prav za zgodnico, ki je ne navadna, ker govori o tem, kako smo ribiči komaj rešili ribe — da niso utonile.

Osmega februarja zjutraj, takoj po sedmi, smo zaprli dotok vode v predel jezera, ki se imenuje Rešeto.

Odločitev je bila težka: če bo burja in mrzlo, bo ukrep na mestu, če bo jug, smo ga polomili. Meterološki zavod ni bil dovolj natančen, revina starih ribičev je zatajila. Jug je zapihal, naslednje jutro je prinesel še dež, ki je skupaj s stopljenim snegom v nekaj urah napolnil pravkar osušeni del jezera.

Samo še tole: ribičem, ki so vso noč reševali ribe pred skorajšnjo utopitvijo, nikar ne omenjajte tiste noči.

Lesariada je pred durmi

Odbor za šport in rekreacijo je imel v zadnjem času več sestankov. Vsebinsko razgovorov se je sukala predvsem okrog priprav na 4. lesariado, ki bo letos v Novi Gorici in ki jo bo organiziralo znano podjetje Meblo.

Odziv na razpis je tudi letos velik, saj se je prijavilo kar 42 podjetij, kar je rekordno število. Temu primerno je poraslo tudi število ekip. Že lanskoletna lesariada, še bolj pa letošnja, je dokaz, da je ta veliki športni dogodek lesnoindustrijskih delavcev Slovenije postal nepogrešljiv.

20. februarja je bil v Meblu sestanek vseh predstavnikov — udeležencev 4. lesariade.

Sestanek je bil na moč delaven, od časa do časa kar vroč in zelo uspešen. Predstavniki so razčistili mnoga nerešena vprašanja in se razšli z veselo mislijo na skorajšnje športno srečanje.

Ne glede na to, da sta za prihodnje leto kar dva kandidata za organizacijo lesariade (Stol in Marles), bo prej ko slej vzniklo vprašanje: kdo bo sploh še lahko organiziral naša priljubljena športna srečanja, če bo število sodelujočih tako krepko narasčalo.

Udeleženci so se načeloma dogovorili, da bodo o tem in o vprašanjih izbrusene pravilnika skušali najti rešitev kmalu po končani 4. lesariadi.

O pripravah na 4. lesariado in o zanimivostih s teh priprav bomo še obveščali.

Odbor za šport in rekreacijo je že napravil program dela in sprejel predračun za delo v letu 1973. Osnovna naloga je tudi letos pripraviti za uspešen nastop na lesariadi.

Odbor je sklenil, da je treba povabiti k sodelovanju vse članke delovne skupnosti Bresta, ki

imajo veselje in sposobnost sodelovati v športu in rekreaciji.

Člani delovne skupnosti, še enkrat vas vabimo, da se odločite za eno od naslednjih panog:

Ženske:
kegljanje, odbojka, streljanje, smučanje, namizni tenis, šah.

Moški:
kegljanje, odbojka, streljanje, smučanje, namizni tenis, mali nogomet, balinanje in šah.

Z. Zabukovec

Brestovi smučarji najboljši

Na Slivnici se je 4. februarja že v zgodnjih jutranjih urah zbralo 97 tekmovalcev iz Cerknice, Postojne, Loža, Zirov, Logatca, Ilir. Bistrice in drugod z rahlo tekmovalno mrzlico čakalo na start VII. tradicionalnega slivniškega veleslaloma, katerega organizator je Notranjski študentski klub. Ne pričakovano je zmagala naša prva ekipa in si priborila prehodni pokal, katerega je prejšnje sezone dobil SK Rudar iz Idrije.

Rezultati:

Ekipe:

1. BREST I.
2. ALPINA I.
3. POSTOJNA IV.

Posamezniki:

1. Pečelin F., Alpina I. 0.56,70
2. Debevc Rudi, Brest I. 0.57,40
3. Stegel N., Postojna IV. 0.59,70
4. Debevc V., Brest I. 0.59,95
13. Zabukovec I., Brest I. 1.02,55
24. Zalar T., 25. Mišič P., 31. Škrbec T. — itd.

O doseženih rezultatih Brestovih smučarjev lahko rečemo samo eno: velikanski napredek, velika borbenost in zagrizenost.

Rezultati ekipno:

Kombinacija

1. BREST I.
2. KOVINOPLASTIKA I.
3. GRADIŠČE II.

Veleslalom

1. BREST I.
2. KOVINOPLASTIKA I.
3. KOVINOPLASTIKA II.

Smuk

1. KOVINOPLASTIKA I.
2. BREST I.
3. GRADIŠČE II.

B. Resman

Občinsko sindikalno prvenstvo

Smučarski klub Loška dolina je organiziral občinsko sindikalno prvenstvo v alpskem smučanju.

Zaradi pomanjkanja snega je bilo prvenstvo na Racni gori. Dan pred napovedanim tekmovanjem pa je začelo močno snežiti in je vse kazalo, da zaradi novozapadlega snega tekmovanja ne bo. 11. februarja je zjutraj prenehalo snežiti in 13 Brestovih smučarjev se je odpravilo proti Loški dolini.

Organizatorje pohvalimo, da so kljub težavam tekmovanje uspeli pripraviti.

V skladu z določili pravilnika o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil objavlja stanovanjska komisija podjetja

RAZPIS

za vložitve prošnje za dodelitev stanovanjskih posojil.

Rok za vložitve prošnje je vključno 20. marec 1973. Prošnje, ki bodo prispele kasneje, komisija ne bo upoštevala.

Člani delovne skupnosti naj vložijo prošnje na posebnih obrazcih, ki jih bodo lahko dobili od 5. marca dalje v tajništvu svoje poslovne enote ali v splošnem sektorju podjetja.

Član delovne skupnosti, ki je prošnjo že vložil, bo moral vložiti novo prošnjo na predpisanem obrazcu le, če bo prejel poseben poziv odgovorne službe. Prosilci, ki so poslali prošnje z vsemi potrebnimi podatki, ne bodo prejeli poziva in jim ne bo treba ponovno vlagati novih prošenj.

Prošnje lahko vložite v tajništvu svoje poslovne enote ali pošljete na naslov BREST CERKNICA — STANOVANJSKA KOMISIJA.

V SPOMIN

4. februarja smo se poslovili od Vladimírja ŠKVARCA, dolgoletnega člana kolektiva. Pokojni je bil več kot petnajst let zaposlen pri podjetju kot šofer. Zaradi slabega zdravja pa svojega poklica ni smel več opravljati in se je do upokojitve zaposlil kot čuvaj v Tovarni pohištva Stari trg.

Kako veliko je imel znanec in prijatelj, je pričal pogreb. Posebej so se od njega poslovili tudi njegovi stanovski tovariši — šoferji.

V SPOMIN

Ob izteku preteklega leta je za premil naš nekdanji delavec Franc TURŠIČ. V Tovarni pohištva Martinjak je bil zaposlen od leta 1947, invalidsko pa je bil upokojen leta 1968.

Nazadnje je delal v krojilnici, na delovnem mestu večletna krožna žaga.

Zaradi svoje prizadevnosti in požrtvovalnosti nam bo ostal v trajnem spominu.

Delovna skupnost TP Martinjak

V SPOMIN

17. februarja je po dolgi in mučni bolezni umrl naš delavec Ivan PETRIČ iz Vrhniške pri Starem trgu. Zapustil je ženo in dva odrasla otroka.

V TLI Stari trg je bil zaposlen od 11. junija 1962. Delal je pri večletni krožni žagi.

Zapustil nas je v najboljših letih svojega življenja. Bil je zelo delaven in priljubljen v kolektivu.

Takega ga bomo trajno ohranili v spominu.

Eden izmed tisoč obrazov Cerkniškega jezera

Filmi v marcu

1. marca ob 19.30 uri ameriški film PREPLAH V PARKU MAMIL. V glavni vlogi Al Pacino. Družbena drama.

3. marca ob 19.30 uri jugoslovanski film POTOVAJNE NA MESTO NESREČE. V glavni vlogi Ana Karić. Drama

4. marca ob 16. in 19.30 uri ameriški film S.O.S. NOBILE. V glavni vlogi Sean Connery. Pustolovski film.

5. marca ob 19.30 uri ameriški film ONEMOGOČITE INŠPEKTORJA STERLINGA. V glavni vlogi Henry Silva. Kriminalka.

8. marca ob 19.30 uri ameriški film AS PIK — protivohunska operacija V glavni vlogi Ardisson. Vohunski film.

10. marca ob 19.30 uri ameriški film PARADA NORCEV. V glavni vlogi James Stewart. Drama.

11. marca ob 16. in 19.30 uri ameriški film PATTON — jekleni general. V glavni vlogi George C. Scott. Vojni film z vrsto Oscarjev.

12. marca ob 19.30 uri ameriški film ZASEBNO ŽIVLJENJE SHERLOCKA HOLMESA. V glavni vlogi Robert Stephens. Kriminalka.

15. marca ob 19.30 uri francoski film KLOFUTA ZA MORILCE. V glavni vlogi Marcel Bozzuffi. Vohunski film.

17. marca ob 19.30 uri ameriški film DNEVNIK JEZNE GOSPODINJE. V glavni vlogi Richard Benjamin. Drama.

18. marca ob 16. in 19.30 uri ameriški film PLACANEC IN-DIO BLACK. V glavni vlogi Yul Brynner. Western.

19. marca ob 19.30 uri italijanski film MRTVEGA MOLI, ŽIVEGA UBIJ. V glavni vlogi Klaus Kinsky. Western.

22. marca ob 19.30 uri ameriški film KAKO SE REŠUJE ZAKON, A UNICI ŽIVLJENJE. V glavni vlogi Dean Martin. Komedija.

24. marca ob 19.30 uri francoski f. USODNI PLEN. V glavni vlogi Jean Marais. Kriminalka.

25. marca ob 16. in 19.30 uri ameriški film VAMPIRJEVE LJUBIMKE. V glavni vlogi Ingrid Pitt. Grozljivka. Za otroke neprimerno.

26. marca ob 19.30 uri nemški film JAVNA HISA. V glavni vlogi Karin Jakobsen. Komedija.

29. marca ob 19.30 uri italijanski film PERVERZNA ZGODBA. V glavni vlogi Julius Tolo. Drama.

31. marca ob 19.30 uri jugoslovanski film IN BOG JE USTVARIL KAVARNIŠKO PEVKO. V glavni vlogi Lepa Lukić. Drama.

Mala lesariada

SPORTNO TEKMOVANJE SREDNJIH LESNIH TEHNIŠKIH ŠOL

Mladinski aktiv tehniške šole v Cerknici je organizator športnega tekmovanja med slovenskimi šolami. Na to tekmovanje je povabil predstavnike iz Ljubljane, Novega mesta in Nove Gorice. Tekmovanje obsega naslednje discipline: kegljanje, streljanje, šah, roketi in košarka.

Pobuda za to tekmovanje se je rodila na ustanovni konferenci mladinskega aktiv. Z njo so soglašali tudi predstavniki mladinskega aktiv iz Ljubljane, ki so nas tudi podprli.

Organizacija tekmovanja je precej težavna, vendar upamo, da bo tekmovanje v celoti uspelo.

Upamo tudi, da ta pobuda ne bo enkratna in bo tekmovanje postalo tradicionalno. To bi nam pripomoglo k boljšemu spoznavanju naših vrstnikov iz drugih lesnih šol.

Ker je tekmovanje v času izida našega glasila, najbrž o izidih ne bo mogoče poročati.

F. Znidaršič

ZADNJA ŠPORTNA NOVIC

Na srečanju lesnih tehniških srednjih šol so bili doseženi naslednji rezultati.

Skupna ekipna uvrstitev:

1. TSS Ljubljana, 2. TSS Cerknica, 3. TSS Novo mesto.

Košarka:

1. Ljubljana, 2. Cerknica, 3. Novo mesto.

Streljanje:

1. Ljubljana 828 krogov, 2. Novo mesto 780 krogov, 3. Cerknica 758 krogov.

Šah: 1. Ljubljana 7,5 točke, 2. Cerknica 4,5 točke, 3. Novo mesto 3 točke.

Kegljanje:

1. Ljubljana 2144 kegljev, 2. Cerknica 2085 kegljev, 3. Novo mesto 1655 kegljev.

Rokomet:

1. Cerknica, 2. Novo mesto, 3. Ljubljana.

NAŠI UPOKOJENCI

V mesecu januarju 1973 sta iz Tovarne pohištva Martinjak odšla v zaslužni pokoj dva naša delavca:

Angelca MRZEK, zaposlena v tovarni od 1964. leta. Bila je delavka v predmontaži, pri ročnem brušenju pohištva.

Anton PRHNE, zaposlen v tovarni od 1956. leta. Bil je delavec v krojilnici, pri grobem čeličniku.

Delovna skupnost TP Martinjak želi obema še mnogo zdravih let.

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Tone KEBE, Božo LEVEC, Tone LOVKO, Franc MLAKAR, Stanka MEKIN-DA, Danilo MLINAR, Ivan NAJGER, Alojz OTONIČAR, Janez PRAPROTNIK, Miha SEPEC, Ivan ŠKRABEC in Zdravko ZABUKOVEC. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.